

легионъ, слѣдующитѣ трима — за втория, слѣдующитѣ четирима — за третия и най подиръ постѣднитѣ трима — за четвъртия. Слѣдъ туй десетъ трибуни съ 10 годишна служба се распредѣляли по сѫщия начинъ, първите двама — въ първия легионъ, слѣдующитѣ трима — въ втория, слѣдующитѣ двама — въ третия и постѣднитѣ трима — въ четвъртия. По такъвъ начинъ на всѣки легионъ се падали по 6 трибуни. Слѣдъ това трибунитѣ отъ всѣки легионъ сядали отдельно, извиквали трибитѣ по жребие изъ урни и избириали отъ тѣхъ по четири души, по възможность съ еднакви години, здравина и сила. Отъ тѣхъ едного избириали трибунитѣ на първия легионъ, отъ тримата едного — трибунитѣ на втория, отъ двамата едного — трибунитѣ на третия, а постѣдния четвъртия се давашъ въ четвъртия легионъ. Отъ другата по рѣдъ триба избора почвали трибунитѣ отъ втория легионъ, а свършвали трибунитѣ на първия и тъй чататъкъ, до като всички четири легиона се попълвали по количество и въ пълна равномѣрност по отношение на годинитѣ и качествата на войницитѣ.

Тогава новобранцитѣ давали *военна клѣтва*. Единъ отъ тѣхъ високо изговарялъ слѣдующата, кратка и приста нейна формула: „*Кѣлна се да се покорявамъ на началницицѣ си и да употреблявамъ всичкитѣ си сили за да испълня това, ковто тъ ми заповѣдваватѣ*“. Всички други прѣминували, единъ слѣдъ другъ, по край него, като всѣкий казвалъ: *idem in te (и азъ сѫщо)*.

Тъй като спорѣдъ закона консулитѣ имали началническа власть надъ войскитѣ само вънъ отъ прѣдѣлитѣ на града Римъ, но не и въ тѣхъ (законъ сѫщо твърдѣмждъръ), то слѣдъ извиршения наборъ на легионитѣ, тѣ имъ опрѣдѣляли сборно място задъ границитѣ на града, или задъ град-

скитѣ врати, или въ най близкия градъ по пътя на слѣдванietо на армията въ походъ или най послѣ въ нѣкои много или малко отдалечени място. Тамъ и отивали новобранцитѣ по легионно безъ оржие, тамъ ги распредѣляли по разнитѣ родове войски и всѣки родъ получавашъ пристоенното нему оржие, сѫщо тамъ квесторитѣ (гл. по долу) донасяли и легионнитѣ орли, които тѣ пазили въ държавното хазнохранилище въ Капитолия. Въ деня, опрѣдѣленъ за походъ, консул отивалъ въ храма на Марса, поклащащъ щита и хастата (полукопието) на статуята на Марса, принасялъ жертви и обѣти, и слѣдъ туй, като се обличашъ въ присвоениетѣ нему одѣжди на полководецъ, отивалъ на сборното място. Тукъ войската се очиствала чрѣзъ особено жертвоприношение подъ название *люстрация* (*Iustratio*) и тръгвала въ походъ.

Такъвъ билъ обикновенния рѣдъ за набора на легионитѣ и армиитѣ. Но въ случаи на особенна важностъ, опасностъ и бѣзина, показанитѣ по горѣ обряди и рѣдъ се съкратявали много или малко, и легионитѣ се събириали и тръгвали въ походъ по нѣкога даже въ тѣчение на едно деноноще. Въ такива случаи консул отивалъ въ Капитолия и изваждалъ тамъ двѣ знамена, едно — червено за пѣхотата, друго — по цвѣта на морската вода или зеленикаво за конницата. Тъй напримѣръ още въ 457 г., по заповѣдъ на четвъртия диктаторъ Квинций Цинцинната, отъ занранта до вечерта легионитѣ били напълно събрани и въоружени, а на мрѣкване вече тръгнали отъ Марсово поле въ походъ за освобождението на консул Минуция, блокиранъ въ лагера си отъ еквитѣ. — 12 години слѣдъ това, легионитѣ били набрани въ единъ денъ, въ слѣдующия на разсѣмвание се събрали на